

Almássy Mária

Tisztelt Egybegyűlteket!

Egy alkalommal, amikor egy Bokor-béli jó barátja temetéséről beszélgettünk, Gyurka bácsi enyhe rosszallását fejezte ki a temetés szövegei miatt. Visszakérdeztem: mit szeretne, hogy elhangozzék az ő temetésén. Hosszasan gondolkozott, és végül a most következő részletet jelölte meg **Wass Albert Funtinelli boszorkány** című regényéből.

Furcsa, mert ez karácsonyi történet. Lehetett volna találni más, talán ideillőbbnek tűnő szakaszt, de ő ezt jelölte meg, ezért inkább felolvasom ezt a részletet, az ő akaratát teljesítve.

A regénybeli előzményekről csak annyit, hogy két együtt érző öregember meglátogatja a telet a havasokban magányosan töltő fiatalasszonyt karácsonyeste, s épp asztalhoz ülnek, hogy egyszerű karácsonyi vacsorájukat elköltsék a szerény, saját készítésű ajándék átadása után.

... ..

„De még az első falatot is alig nyelték le, egyszerre csak megszólalt valami hang odakint, az ajtó előtt. Tiszta, csengő, fiatal énekhang:

*Mennyből az angyal
Eljött hozzátok,
Pásztorok! Pásztorok!
Hogy Betlehembe
Sietve menve
Lássátok. Lássátok.*

- Mi ez...? – Suttogta az asszony megnyílt szemekkel.

Az asztalon koppantak a bicskák. A két öreg fölállt. Aztán Birtalan lassan, ünnepélyesen az ajtóhoz ment, és szélesre kitérte. Három gyermek állt kint, a havazásban nagyság szerint sorban, és fújták:

*Született néktek
Idvezítőtök
Jászolban. Jászolban.
Pajtában fekszik,
Barmok közt nyugszik
Valóban. Valóban.*

- Gyertek bé – szólt rá Birtalan a gyermekekre. Azok bejöttek. Félszegen álltak egymás mellett, és az asszonyt bámulták.

- Hogy találtatok ide, mi?

A legidősebbik felelt. Olyan tizennégy éves lehetett.

- Kántálni mentünk magikhoz, mint mindig. Osztán a szálláson nem vót senki. Osztán láttuk a nyomukat, osztán gyűttünk.

- Jól tettétek – bólintott az öreg -, üljetek le oda a padra szépen, s ami jár nektek, azt megkapjátok.

A gyermekek illedelmesen leültek a padra egymás mellé szorosan. Bocskorukon olvadni kezdett a hó. Az öreg fölvette a bicskát, s az asztalon lévő szalonnából leszelt három szeletet, majd három kenyeret is hozzá. A gyermekek még mindig az asszonyt nézték kerekre nyílt szemmel.

- Nesztek – mondta az öreg -, egyetek!
- Köszönjük szépen – állt föl a legnagyobb, és átvette a három szelet kenyeret, és a három szelet szalonnát, és szétosztotta az öccsei közt. Birtalan kotorászni kezdett a tarisznyájában, és előszedett három piculát.

- Ez is a tietek ni.

Erre Iván is vallatni kezdte a maga tarisznyáját, és onnan is előkerült három piculás.

- Ez is hozzá – mondta -, szépen énekeltek.
- Jaj, nagyon szépen – szólalt meg az asszony is a kemence mellett -, sohasem hallottam még ilyen szépen énekelni. Elénekelnétek még egyszer? Kaptok hegyes cukrot. Jó lesz?
- Magának elénekeljük ingyen is – felelte a legkisebbik fiúcska, egy alig hétéves kis tömzsi, és már le is tette a szalonnát a padra, és fölállt.
- Nekem miért? – csudálkozott az asszony.
- Mert olyan szép, mint egy igazi angyal.
- Haj, te oda! – csapott a térdére Birtalan. Iván is nevetett. Az asszony elpirult, és mosolyogva lépett a gyermekhez.
- Mi olyan szép rajtam, te?
- A gúnyája! – jelentette ki a fiúcska bátran.
- Hö, hö! – tört ki Birtalanból a jókedv. Iván is a térdét csapkodta. Az asszony is nevetett. Leemelt a falról egy cseréptányért, és átment a másik szobába.
- Gyertek, na – bízatta a gyermek a bátyjait -, énekeljünk el neki. Azok felálltak, lenyelték a falatot, és elkezdtek:

Mennyből az angyal

Eljött hozzátok,

Pásztóóórok, pásztóóórok

Mind a két versszakot végig. Az asszony ott állt az ajtóban a tányérral.

- Nagyon szép – mondta halkán, kissé meghatottan -, igazán nagyon szép. Köszönöm nektek, gyermekek. Aztán odavitte nekik a tányért, melyen három nagy cukordarab fehérlett.
- Igazi édes cukor! – lelkesedett föl a kicsi, és kikapta a tányérból az egyik darabot. Aztán ültek mind szótlánul, és ettek. Csak a fogak őrlése, az állkapcsok mozgása hallatszott, és a tűz. Az asszony behúzódott a kemence mögé, és nézte őket. Valami furcsát érzett abban a percben. Valami szépet és meleget. Mintha ezek itt mind hozzá tartoznának valamiképpen.
- Ilyen a család – gondolta -, ez az, amit úgy mondanak: család. És reá gondolt, aki valahol messze van. Pedig itt lenne a helye, ezek között. Itt, mellette. Itt. Elszomorodott. Szeretett volna sírni. Jó lett volna sírni.
- Úgy – mondta hirtelen Birtalan, és nadrágjához törölte a bicskát -, ez is megvan. És mostantól kezdve nőnek a napok.

Mi van? – kapta föl a fejét az asszony a kemence mellett.

- Nőnek a napok. Átfordul a tél. Attól kezdve minden reggel egy jóakaratnyit hamarabb kél a nap, s öste későbbben nyugszik. Egy jóakaratnyit minden nap. Iván bólintott szótlánul.

A gyermekek majszolták a cukrot és nézték az idegen házat, a falakat, az edényeket s a nagy tulipános ládát a szoba közepén. Az asszony szívében megbizsergett hirtelen az öröm. Hosszabbodnak a napok! Egy jóakaratnyit, így mondta az öreg. Ettől a mai estétől kezdve naponta egy jóakaratnyit. Naponta egy jóakaratnyival közelebb jön a tavasz. Ó, áldja meg az Isten azt, aki jászolban született ezen az estén...

Nem imádkozott még soha, nem is tudta mi az. De most, hogy hirtelen arra a titokzatos gyermekre gondolt, akiért mindez van, aki jászolba született, s akinek emlékét a templomok őrzik: valami furcsa, boldog meghatottság fogta el, valami alázatos hála ezért a kis jóakaratéért, ami végre megjött a hatalmas és ismeretlen idő mélyében, és minden reggel, és minden este feszít majd egy keveset a nappalok zárján, egy jóakaratnyit, éppen csak egy jóakaratnyit... ameddig kitágul, és megnő ez a jóakarát lassan, és kibomlik belőle a tavasz! Megnyílt előtte hirtelen valami titok, mintha fátyol hullott volna le valamiről, ami eddig ismeretlen volt és félelmetes.

- Hála legyen a Krisztus Jézusnak a jóakarataért...- mondta halkán és a szeme megtelt könnyel.

A gyermekek rábámultak, és nem értették a szavakat. Iván lehajtotta a fejét, Birtalan gondolkozott egy keveset, aztán ezt mondta:

- Igazad van menyecske, ennél nagyobb dolog nincsen a világon.

Még ültek egy keveset, de egyikük se szólt többet. A gyerekek némán majszolták a cukrot, a tűz duruzsolt. Aztán fölálltak, előbb Birtalan, majd Iván, és kucsmáik után nyúltak. Ujjasaikat leakasztották a szegről.

- Már elmennek? – kérdezte az asszony szomorúan.

- Mindennek meg vagyon a maga ideje és rendje. – mondta Birtalan ünnepélyesen -, és mi a karácsonyt most béfejeztük. ...

... Az asszony még állt az ajtóban egy ideig. Puhán, nesz nélkül hullt a hó ... aztán lassan bement a házba. Betette az ajtót. Fát rakott a tűzre, elrendezte az edényt, evett. Majd leült a kemence mellé, megszokott helyére, és elgondolkodott mindazon, amik ezen az estén történtek. Látott egy kisgyermeket a jászolban feküdni, akinek Jézus a neve, és mégis jászolban fekszik. Látta a pásztorokat és az angyalokat, és fülében ott zsongott az ének csengő gyermekhangon: Mennyből az angyal... próbálta elénekelni, de nem emlékezett tovább a szavakra. Aztán eszébe jutott a jóakarát, amit a kis Krisztus Jézus hozott le a földre valahonnan, és amelyik ettől az estétől kezdve minden reggel és minden este nyújt egyet napon. Egy egészen keveset, egy jóakarátnyit csupán, de tágít rajta mégis valamit. És ennek a sok kis jóakarátnak a végén ott jön a tavasz... Valami boldog melegséget érzett ettől, és csöndesen elmosolyodott."